

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Katonai lóvásárok.

A ki elszokta olvasni azokat a jelentéseket, a melyek a vidéki vásárokról, a napilapokban megjelennek, az kétségkívül észrevette, hogy a katonai lóvásárok eredményét a jelentések mindig stereotip mondással karakterizálják. „A katonai bizottság alig néhány lovat vásárolt.”

S tényleg ilyen is a helyzet, mert a katonai lóvásárok a gazdára nézve ugyszólván mindig a lehető legsilányabb eredménnyel végződnek, úgy, hogy egyes vidékeken a gazdák nem is igen hederitenek a katonai lóvásárt jelző hirdetőre, s nem is viszik eladásra szánt állataikat a vásárra, mert előre tudják az eredménytelenséget.

Hosszu fáradságba és töméntelen kérelmezésbe került annak idején, a míg a magyar gazdák kívánsága teljesült és a kormány kieszközölte, hogy a katonai hatóság a hadsereg lószükségletének fedezésére nyilvános vásárokat tartson, hogy így a gazdák közvetlenül adhassák el lovaikat a hadseregnek s elkerüljék a kellemetlen, megbizhatlan és mindenek felett igen drága közvetítést! A katonai kormányzat megállapított bizonyos eljárást, mely szerint az ugynevezett lószorozó bizottságok (Assent-Comunission) vásárolják az előre hirdetett vásárokon a gazdáktól közvetlenül a lovakat.

A gyakorlat folyamán azonban bebizonyult, hogy ez a keservesen kieszközölt s nagy czécczóval megadott kedvezmény semmivel sem több mint a többi katonai koncessiók, melyek tudvalevőleg csak a külszin kedvéért léteznek, de alapjukban véve, semmi értékük nincsen.

Kitűnt ugyanis, hogy a katonai lóvásárok intézménye azért látszik haszontalannak, s a vásárok azért eredménytelenek, mert a katonai hatóságok még a lóvásárok előtt fedezik szükségletüket. Így tehát a gazda, a ki tartogatja és táplálja lovát, hogy a katonai lóvásáron tűrhető árt kapjon érte, ismét hazaviszi az állatot, mert a bizottság csak a forma kedvéért vásárol két-három lovat s azzal befejezi a nagy hűhóval hirdetett vásárt.

Ennek a ferde állapotnak genezise pedig az, hogy a katonai hatóságok még mindig a kereskedőtől vásárolják a lovakat. A kereskedők ugyanis, még mielőtt a katonai lóvásárt hirdetik, ügynökeikkel beutazzák a vidéket, összevásárolják a katonaság méreteire alkalmas lovakat jó olcsó áron, s a mint összehoztak egy tucsat ilyen lovat, folyamodványt adnak be az illető katonai kiegészítő kerület parancsnokságához, mely kiküldi a bizottságot. A bizottság pedig, miután többnyire válogatott lovakat vezetnek elébe, ezeket megveszi és elszállítja annál is inkább, mert akkor még a vásárok kiírva nem

lévén a szükséglet is nagyobb. Ily módon aztán arra az időre, a míg a lóvásárt kiírják, a szükséglet jobbra fedezve van s a vásáron a bizottság alig vesz egy-néhány lovat.

A hadügyminiszterium jelentéseiben aztán nagy hangon vannak emlegetve a fentebb vázolt módon történő vásárlások, mint olyanok, melyeknél a hadsereg közvetlenül a tenyésztő gazdától fedezte szükségletét. Valóságban pedig ez a „tenyésztő gazda” nem egyéb, mint a régi közvetítő kereskedő, a ki azonban a változott viszonyokat megfelelően most új formában folytatja jól jövedelmező, de moráliter és közgazdasági szempontból egyaránt kétes értékű mesterséget. A különbség tehát alapjában véve az, hogy ezelőtt a kereskedők vitték lovaikat a sorozóbizottság elébe, míg most a sorozóbizottságok (az állatorvos és a vásárlóbiztos) mennek oda, a honnan a kereskedő az ő felajánlott 10—14 lovat bejelenti.

A magyar gazda sulyosan érzi meg ennek a helyzetnek terhét, pedig megváltoztatására nem kellene semmi egyéb, csak egy kis jóakarat a katonai hatóság részéről. Mert ha megakarják látni, meg is látják rögtön az eladásnál, hogy ki kereskedő és ki a tenyésztő s nem léphetne fel amaz emennek nevében és szerepében.

A bajon nagyrészen, sőt tulnyomó részben segítve volna, ha a katonai

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

EPIZÓDOK.

Irta: GONDA JÓZSEF.

I.

A Japán kávéház egyik félreeső fülkéjében négy fiatal ember teázott.

Három katonatiszt és egy újságíró.

A tiszték pikáns ízű kalandjaikkal szelimeskedtek.

A vörös haju hadnagy az ideáli szerelemről, az eszményről beszélt és azt a lélek abnormális állapotának, az emberi vérrel és szenvedélyvel lehetetlen hipokrizisnek tartá.

Üres holdimadás, öuámitó fikció, mely tart egy napig, egy hétig, egy hónapig. Hisz emlékezem, kadét koromban reggeli 8 órától esti 8 óráig szerelmes voltam egy sánta táncmester költői hajlamu szöszeke leányába. És képzeljétek, másnap reggelre annyira realizálódtak ideális érzelmeim, hogy eszembe se jutott azóta a pisze orru kis szöszeke.

A három tiszt kaczagott. Megkavarták a teájukat s cigarettára gyújtottak.

Az újságíró letette kezéből a lapot, s hidegen ennyit felelt a hadnagynak:

Tévedsz! Üres lelkű emberek, pillanatvádszok szerelme lehet, hogy ilyen, de a

kik a nőben nemcsak a nőt, hanem az eszményt is keresik, kinek a szívében még ég a régi, az ő szerelme tiszta lángja, ki érti miért ragyog a nap, miért ragyognak a csillagok, ki tudja mit sőhajt a reneteg, mit susog a kőbor esti fuvalom, ki érti a virágok szavát, illatát, ki érti az erdei dalár énekét, a csalogány epedő csattogását, az az orgia börgözös levegőjén keresztül is felfedezi az ideált, az eszményt, az örök nőt!

Hanem ezt azután nem értették a tiszték. A hadnagy azért megkoczkáztatta:

— Addig tart ez mind barátom, a míg az alkalom nem kínálkozik. Ez szűi a tolvajt, de a boldogságot is!

Gunyos mosoly vonult végig az újságíró keskeny ajkán. Fehér arcát elönté a pir idegesen dobolt ujjával a márvány asztalon.

— Figyeljétek. Majd mesélek én nektek valamit az ideális szerelemről.

A tiszték új cigarettára gyújtottak s a vörös haju hadnagy a pinczérre kiáltott:

— Endre négy pohár konyakot!

II.

Két évvel ezelőtt egy adriai fürdőhelyen voltam. Kies, költői tájék, közel az olasz ég őv forró vidékéhez. Mintha sebesebben keringene az emberekben a vér ezen a tájon, mintha igazabbak volnának a férfiak s jobban tudnának szeretni az asszonyok.

A fürdőt körülölelő pálmageszt illatos levegőjében szerelemre ébred a lobbanékony szív, az Adria morajló hajjai ábrándokat illuziókat keltenek a lélek mélyén.

Gyakran találkoztam sétáim közben egy csodálatosan bizarr viselkedésű, kreol arczu olasz leánnyal. Szébbet, klasszikusabbat talán életemben sem láttam. Mit irjam le, mit untassalak benneteket hogy mily delejes tűz lobogott a szemében, mily büvölő volt selyem hajának leomló éje?

Valahányszor csak találkoztunk, a leány észbontó tüzzel szegezte reám szerelemben égő szemét és én éreztem, hogy fellüktető véremmel egy új lélek száll belém, egy rajongó, büvölő lélek, melynek minden szerelme, minden forrósága ezé a csábos tündéré... Csodálatos leány volt ez olasz!

És az újságíró szeméi, ezek ez éjjeli néhez munkában kidolgozott, fénytelen szemek most csillogni kezdetek, gyújtó ragyogó fényvel.

— Olyan volt ez a leány, hogy perzselő tekintetével porba inté a férfit, hogy onnan imádkozzék, esengjen, rózsaszínű karja egyetlen öleléseért, vérszínű ajkának egyetlen leheletszerű csókjáért.

Haugversenyt rendeztek a fürdőn. Ő is énekelt valami olasz románcot. Ha talán soha íse szerettem volna, ezért az énekéért, bolygója lennék az egész világon át. Ez a lány volt az, kit mint ábrándos ifju, álma-

hatóság hosszabb idővel előre állapítaná meg a lóvásárok időpontját. Hirdessék ki egy fél évvel előbb a vásár napját, hogy a gazda előre tudja ezt s addig rezerválhassa lóállományát.

Legcélszerűbb volna pedig a megoldás, ha a dolog általánosíthatna, olyképpen, hogy egyszer s mindenkorra kimondanák a katonai lóvásár-napokat. Ha például úgy rendeznék a dolgot, hogy az egész országban, mindenütt és mindenkor az országos vásárt megelőző héten volna a katonai lóvásár, akkor a gazdának megvolna a kellő tájékozottsága s nem volna kénytelen lovát olcsó áron elpocsékolni a kupecznek, vagy valamely utazó kereskedőnek, azért, mivel még csak nem is tudja, mikor lesz a katonai lóvásár.

A földmivelésügyi miniszteriumnak a minden oldalról felhangzó panaszokból tudomása van a katonai lóvásárok körül tapasztalható rendellenességről és ha komolyan veszi feladatát, kötelességének fogja ismerni, hogy az elhanyagolt s véghetetlenül káros ügyön, a fentebb vázolt módon segítsen. A földmivelés számtalan bajai közepette csak az állattenyésztés tud némi sovány kárpótlást nyújtani a gazdának s ha ezt is elhanyagoljuk, akkor igazán nem tudjuk, hová jutunk.

A távirat-feladás megkönnyítése oly helyeken, a hol csak postahivatal van.

1. Azon czélből, hogy oly postahivataloknál is lehessen táviratokat feladni, a hol távirahivatal nincs a zárt, levelező-lapokhoz hasonló alakú, zárható „táviratlapok” vannak forgalomban. Ily táviratlapok kaphatók minden posta- és távirada, illetve postahivatalnál, nemkülönben a francojegy-árusoknál darabonként 31 krajczárért s felhasználhatók a magyar korona területén bárhol, Európa bármely államába szóló táviratok feladásánál.

Azokra nézve, a kik táviradával nem bíró helyeken laknak, a táviratozást ezen lapok használata megkönnyíti, mert bármely postahivatal elfogadja s a legelső postaiudítással küldi el a legközelebbi távirahivatalhoz express levelek módjára és díjmentesen.

Ha a feladó ajánlva kívánja a zárt táv-

iratlapon irt táviratot a távirahivatalhoz elküldetnie, azért meg kell fizetnie 10 kr. ajánlási díjat.

A zárt táviratlapon irt távirat a levélgyűjtő-szekrénybe való bedobás útján is feladható.

2. Egy ily táviratlapon minden ráfizetés nélkül fel lehet adni egy a magyar korona területére, Ausztriába, a megszállott tartományokba, Németországba vagy Szerbiába szóló 10 szóból álló táviratot; 20 szón felül minden további szóért 3 kr. jár s ezeknek díját, a táviratlap belső oldalára ragasztandó megfelelő értékű francojegyekkel kell leróni.

Ha a távirat címzettje oly helyen lakik, a hol nincsen távirahivatal, a czimben meg kell nézni az utolsó távirada hivatal nevét, a czim előtt pedig a továbbszállítás módját; nevezetesen a belföldi forgalomban:

- „postával”, ezért díj nem jár;
- „postán ajánlva”, ezért 10 kr. díj jár;
- „postán express”, ezért 25 kr. díj jár;
- „küldöncz fizetve” ezért 4) kr. díj jár;

3. A zárt táviratlap miként való használatára nézve annak külső oldalán rövid „figyelmeztetés” foglaltatik; a ki azonban bővebb tájékozást kíván, vagy ha külföldre szóló, ugyiszintén ha sürgős táviratot akar feladni, vagy a választ is bérmentesíteni kívánja, ha táviratának mikor történt kézbesítéséről értesítést kíván, az felvilágosításért a postahivatalhoz fordulhat, mely azt köteles megadni.

4. A távirahivatal a posta útján hozzá érkezett zárt táviratlapon irt táviratot még azon esetben is azonnal továbbítja, ha a díjak nincsenek is teljesen fedezve, feltéve, hogy a fedezetlen díj 20 kr-nál több és a feladó teljes czimét a táviratlap megfelelő helyén feljegyezte. Ez okból a feladónak saját érdekében áll, hogy czimét és lakását a legnagyobb pontossággal írja fel a táviratlapra.

A hiányzó díjak portomentes levelező-lap útján 10 kr. költséggel együtt a feladótól utólagosan szedettek be.

5. Ha távirat díjából 20 kr-nál több fedezetlen, vagy ha kevesebb is de a feladó, czimét fel nem jegyezte; a távirahivatal a zárt táviratlapon irt táviratot a feladónak, illetve a beküldő postahivatalnak visszaküldi.

6. Elrontott táviratlapok 1 kr. ráfizetés mellett becserélhetők, az azokon felragasztott, fel nem használt francojegyek pedig az érték 10%-ának levonása mellett éppen úgy válthatók be a postahivataloknál, mint az elrontott francojegyek.

Ujdonságok.

— **Urnapija.** A rom. kath. egyház nagy ünnepeket ült az elmúlt héten csütörtökön. A szokásos Urnapi körmenet a kedvező időben nagy pompával ment végbe. Az oltári szentséget körül hordozták a szépen díszített sátrakban. A körmeneten több ezer kath. hívó vett részt. A szokásos elkalmi szentbeszéd a főtemplomban tartatott meg.

— **Elhalasztott gyűlések.** A főispán és alispán váratlanul közbejött távolléte folytán, Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának a f. hó 16-ra összehívott e havi rendes gyűlését elhalasztották és f. hó 22-én fogják megtartani. Ugyanekkor tartják meg, d. u. 3 órakor, a szüntén f. hó 16-ára összehívva volt gyámügyi főlebbviteli bíróság ülését is.

— **Pályázat községjegyzői állásra.** A Csany községben lemondás folytán megüresedett községjegyzői állásra pályázatot hirdet Mátyás Mihály ottani gazda házában. A kelleme felszerelt kérvények július hó 5-ig küldendők be nevezett fűszolgabíróhoz.

— **Szerelmi dráma Csanyon.** A f. hó 8-ról 9-re viradó éjszakán, 10–11 óra közt véres szerelmi dráma folyt le Csanyon, Vincze Mihály ottani gazda házában. A nevezett gazda 17 éves leánya beleszeretett egy Mátrai András nevű 23–24 éves legénybe, kinek éppen 8-án jelentették ki a lány szülei, hogy gyermekük sorsát nem bízzák őreá. A kitett szűrű legény ekkor eltávozott, úgy éjfél tájt azonban visszatért és kihívta a lányt az udvarra. Alig lépett azonban ki a szerencsétlen a konyhaajtó, mikor a szerelmes legény revolverrel lelötte, hogy rögtön szörnyet halt. A gyilkos tett elkövetése után a legény a buzaföldeken magát is meglötte és most ő is a halállal vívódik.

— **Kimuló pénznemek.** Az osztr. ért. 1 és fél krajczáros váltópénzek halálharangja is megkondult, — ki van immár mondva rájuk hivatalosan, mikor tartoznak megsemmisíteni, mikor válnak olyan értéktelenné, hogy jó, ha az ócskás vagy a rézöntő megadja érték árban az ércértéket suly szerint. A hivatalos rendelet szerint ezen 1 és fél krajczáros osztr. ért. váltópénzek a közforgalomban csak 1898. június 30-ig fogadhatók el. Innen túl, ugyanazon év december 31-ig már csak a kir. adóhivataloknál és az erre jogosított állami pénzváltókban lesznek becserélhetők, míg 1898 dec. 31-én túl többé e helyeken sem fogadhatók el még közönséges ércértékükben, tehát suly szerint sem. A krajczáros és fél krajczáros forgalmi élete tehát még csak egy esztendő.

— **Áthelyezés.** Szabó Imre közjegyzőt az igazságügyminiszter Kecskemétre helyezte át szüntén közjegyzőül. A kormánypartii

imban, tépelődéseim közepett már megjelenni láttam s kihez dagályos nyelvű szerelmes verseim intéztem. Ily nőt ily eszményt, kerestem. Hogy csengett a hangja, mily epedés, mily szerelem rezgett az olasz ének minden kis akkordjában? Csupa erő és tűz, csupa láng és szenvedély! Gyönyör lett volna érte a kárhozat, menyország a pokol.

Ily éneket soha se ballottam, ily éneket sohase láttam. Oly mélyen érezni át a csalódott lelkü külső intenczióit, oly remek közvetlenséggel festeni a szerelmet csak az képes, kinek szívében forr, lázong, tombol és átkozódik a szerelem mindezt magával seprő vihar!

Ezen a hangversenyen volt alkalmam megismerni. Nővérével s annak férjével voltak együtt a fűdön.

Ettől kezdve azután gyakori volt a találkozásuk.

Két lélek talán sohasem érté úgy meg egymást, mint a miénk. Az én ideális bölcsészetem, az én pszichológiai teoriám csodálatos összhangra talált az ő rajongó, forró lelke álmatag szerelmével.

Ereztem a tekintete delején, a keze forróságán, az arcza pirján, a hangja csengésén, hogy szeret, hogy a lelke az enyém és az a szenvedő vonaglás, mely ott reszkedett az ajakán, az a vissza-vissza döbbenő tekintet, elfojtott hang, ezer meg ezer kételety támasztott mégis a lelkemben.

A júniusi nap perzselő forrósága a palma erdőbe üzött. Egy-egy kis madár lobbant a bokrok rejtékén, egy-egy kósza fuvallom rázta meg a lombot, a harasztot.

— Légy te az enyém légy az én mindenségem! Hadd itt ezt a tájat, hagyj itt mindent és jöjj velem oda, hol a szerelem büvös világában királynő leszel! Dobj el a gyöngyöt, az ékszeret, a korált s légy szegény, olyan szegény mint én vagyok, de a te bírásdobban gazdagabb a világ uránál! Hallod miért eped a madár, hallod mit susog a szél . . . megérted ugy-e? . . . Vadvirágos réten, madárdalok jerdőn, új tanyát keresünk a szerelmünknek, új hazát a boldogságunknak!

S a szép olasz leány mosolygott a mosolya gloriájában reszkette gyultak ki a szavak:

— Jot'ano! Szeretlek! . . . Sternemente il tuo! Örökre a tiéd! . . .

III.

És ettől a perctől kezdődött a mi tragédiánk.

Az olasz leány egy florenczi bankárnak volt a jegyese s a család hallani sem akart természetesen arról, hogy egy oly szegény ördög neje legyen, mint én vagyok.

Ősz felé hajolt az idő. Nehány vendég lézengett még a fűdön, azok is már utra készen.

Ekkor azután eljött az az előbb általa-

Annyi fájdalom, annyi keserűség rezgett a hangjában, Midőn az Isten hozzád elhagyta ajakát, hogy azt hittem a szívünk hasad szét.

Kezem a kezében pihent, szemünk sugára egy forró, szenvedélyes tekintet tüzeben mintegy akarattá izmosodott; láttam, hogy ég minden csepp vére, láttam biborba borulni fehér arcját, éreztem forró szerelmes lehetét az arczomba szállani; ott pihent a karjaim között és én, én az álomlátó idealista nem fontam át élvetag karokkal a szerelmi lázban égő szüzet, nem csókoltam le ajakáról a tiltott szerelem kábitó mérgét! . . .

Egy rettenetes hír terjedt szét másnap a fűdön. A szép olasz leány eltiút; utójára a tengerparton látták; bizonyára a tengerbe zuhant s azt a habtermetet elnyelte a piszkos, haragos-zöld ár.

És azóta ki sért az a fehér arcz, az a lángban égő szerelmes szempár, az a leomló fekete haj erdő . . . És szeretem most is, az én ideális szerelmem tisztult filozófiájával, soha el nem muló rajongásával!

Ez az én ideálijusom története! . . .

És az újságíró szemét elönté a szívéből szivárgó könnycsepp.

Megnézte az óráját. Kilencz!

Pinczér, fizetek! Fel kell menni a szerkesztőségembe, holnapra én vagyok a napos tárczairó.

köröket érzékenyen sújtotta e hír, mivel az áthelyezés folytán a helybeli kormány-párt egyik oszlopos tagja lávozik városunkból.

— **Lemondott községi bíró.** Id. Froska István községi bíró az elmúlt héten beadta állásáról való lemondását. Megszoktuk már a bíró urnak gyakori lemondását, hisz alig mulik el egy hónap anélkül, hogy állásától szabadulni ne akarna. Szomorú állapot az, midőn valakit nap-nap után küldöttség által kell rábírnai, hogy legalább pár napig maradjon meg állásában. Ha egyszer az öreg urnak terhes a bírói állás viselése, miért nem engedik nyugalomba menni. Mint értesülünk a bíró urat ez alkalommal az birta rá lemondásának beuyjtására, hogy Ornyik Mihály tanácsnok az eső és vadvizek lecsapolása végett — bírói intézkedésre — átvágatta a kiscigát, miből kifolyólag többen érzékeny kárt szenvedtek s panaszra mentek a bíróhoz. Az öreg ur akkor már talán elfeledte a tanácsnoknak a kiscigát áttörésére általa kiadott szóbeli intézkedést és sértő szavakkal illette a tanácsnokot a gát átvágatásáért miket az illő módon utasított vissza, hozzátéve, hogy ne féljen a bíró ur, ha még egyszer lemond, nem fogunk „prafescióval“ menni, hogy állását továbbra is tartsa meg. Mint értesülünk a tudomásulvétel után, nyomban megfogják ejteni a bíróválasztást, mely állásra Forgó Gergely II. bíró, Kuklics György és Szepesi János nagybirtokosok jelöltetnek.

— **Leforrázott gyermek.** Megint gyerekhalál esett, ezuttal Kisteleken, a szülei gondatlanságból: a kis Király Eszter az áldozat. A tűzhely körül lábatlankodott, jät-szadozott a gyerek, mikor a forróvíz a nyakába ömlött, egészen összeégetve apró, gömbölyded karjait, kövérke nyakát és hátát, hogy menten elájult bele a csöppség. A megrémült szülei persze azonnal orvost hívtak hozzá, aki azonban a sérüléseket olyan súlyosaknak, a leforrázást olyan gyanusnak találta, hogy jelentést tett az esetről az előjáróságnál, mely viszont a szegedi kir. törvényszéket értesítette. A törvényszéktől erre Irányi Dezső vizsgálóbíró és Berger Mór dr. törvényszéki orvos mentek ki Kistelekre, megállapítani: vajjon vétkes gondatlanság vagy szándékos gyermekgyilkosság esete forog-e fent? A körülmények azért gyanusak, mert ehez hasonló eset sürű fordul elő a vidéken s úgy látszik, rendszeres angyalcsinálás céljából. Hiszen a lig nehány napja, hogy hasonló eset történt Horgoson is, hol szintén forrázás szaporította az amugy is tetemes gyermekhalandóság számát. A kis Király Eszter, mire a vizsgálóbíró és törvényszéki orvos Kistelekre érkeztek, — már kisznevett szörnyű égési sebeiben s hulláját felboncolták. A vizsgálat pedig — a szülék ellen erőlyesen folyik.

— **Sirkő leleplezés.** Jó ideje, hogy nagy résztvét mellett örök nyugalomra helyezték a „Csongrád és Vidéke Takarékpénztár“ kiérdemült könyvvezetőjét Weisz Tivadart. A szorgalmas könyvvezetőnek hirtelen történt elhalálása akkor nagy részvétet keltett. E résztvét a mai napon ismét megnyilatkozott, mivel a megboldogultnak szülei díszes siremléket emeltek, melynek ünnepélyes leleplezése f. hó 20-án d. u. 5 órakor fog az izr. sirkertben végbemenni.

— **Községi közgyűlés.** Rendkívüli községi közgyűlés tartott dr. Mátéffy Kálmán főszolgabíró elnöklété alatt a f. hó 14-én d. e. 9 órakor a község háza tanácstermében. A rendkívüli közgyűlés összehívását a Kraxner Antal lemondása folytán üreseedésbe jött adópénztári ellenőri állás betöltése tette szükségessé, mely alkalommal még egy s. jegyzőt és katonai nyilvántartót választott a képviselő testület; a s. jegyzői állás elnyeréséért Tóth József, az adópénztári ellenőri állásra Pintér Ferencz, a katonai nyilvántartói állásra pedig ifj. Szóke László pályáztak. Mindhárom pályázót a közgyűlés egyhangulag megválasztotta ideiglenes minőségben.

— **A Sangerhauseni gépgyár és vasöntőde** részvénytársaságnak magyarországi hatalmas gyártelepe Budapesten az V. ker. külső Váci-ut 1443. sz. alatt van; a főtelep Sangerhausenben van, mely 1865-ben alapított. A gyár leginkább a cukorgyárakba, sör- és szeszgyárakba szükséges gépeket gyártja és hazánkban ez a gyár rendezte

be a Marosvásárhelyi cukorgyár-részvénytársaságot. Az igazgatóság élén Rabel Károly, Hornung Gyula, dr. Lederer Sándor és Stavenhagen Konrád állanak, kiknek kitűnő szakismerete és fáradhatlan tevékenysége biztosítékát képezik annak, hogy e gyár hazánkban elsőrangú helyet fog elfoglalni a gépgyárak között.

— **Katholikus népgyűlés tartott mult vasárnap a templom-tereu.** A népgyűlésen Hegyi Antal plébános elnökölt, kit a hívők sokasága mintegy másfél órán át halgatott. Részletesen ismertette Hegyi mint püspöki megbízott a kath. autonómiát. Ez után közfelkiáltásutján egy bizottság alakult, mely hivatalosan lesz a kerületben a kath. autonómia érdekében kivitelére a közönség ébreutartani.

— **Máté Márton városi rendőr és társai által elkövetett rablási esetről** annak idején hirt adtunk lapunkban, hogy Máté Márton földbirtokostól 800 frtot elraboltak. A kir. Curia a napokban mondta ki ez ügyben az ítéletet, mely szerint Máté Márton 5 évi, Lakatos János és Balogh József zenészeket 2—2 évi, míg a kevésbé bünrészes Csömör Jánost 8 havi fogházbüntetésre ítélte. Az elítéltek f. hó 24-én kezdik meg büntetésük elszenvetését a szegedi Csillag börtönben.

— **Tűzesetek.** Az Urnapi körmenet alkalmával egy kis iskolás leány ruhája egy gyertya lángjától tüzet fogott. Ezt látva a mellette haladók kendővel kezdték ütni, mivel csak jobban szították a csak parázssal égő ruha tüzet. Mielőtt azonban a leányka égési sebeket szenvedett volna egy önk. tüztöltő kezével átfogta a leányka karját s kezét végigluzva lehorzsolta a leányka karjáról az égő ruhadarabokat. — Ugyancsak Urnapiján a városi népkertben tartott műkedvelői szimfóniádás utolsó felvonása kezdetén véletlenül leittették a szinpad előtt alkalmazott egyik égő petróleumlámpát. Az üveglámpa darabokra tört s a szétfolyt petróleum magasan lobogtatta lángjai, a mi nagy riadalmat okozott. A közönség ijedten tömörült a kijáratokhoz hol a tolongás következtében már ki sem lehetett menni. Szerencsére a tüzet gyorsan lokalizálták s így a benrekedt közönség lecsendesedett.

— **A betörőbanda** főbb alakjait, melyek közt Szlávik Tamás főczinkosként szerepel, annak idején ismertettük lapunkban. Ez a jeles kompánia az általuk elkövetett több repdbeli lopást, rablást, a szegedi kir. törvényszék előtt részben tagadásba vette. S így Molnár Elemér vizsgálóbíró a vádlottakkal együtt Csongrádra jött, hogy itt a helyszíven bírja őket rá a tagadásba vett büntények beismerésére.

— **Munkakiállítás.** Az iparostanonczok munkakiállítására az ált. ipartestület hozzájárulásával f. hó 20-án d. e. 9 órakor fog a nagyskolában megtartatni. A jövő iparosainak munkáit volt szerencsénk megtekinteni s azokat nem mulasztatjuk el az érdeklődőknek megtekintésre ajánlani.

— **Műkedvelői előadás.** Lapunk előző számaiban jeleztük volt, hogy iparos ifjaknak e hó 17-én Tóth Ede a „Falrossza“ című népsziműnek előadására készülnek. Iparos ifjaknak szorgalommal fáradoztak a darab sikeres előadásán a mi a mult csütörtökön meg is történt. Megvagyunk győződve, hogy iparos ifjaknak minden mellék érdek nélkül csupán a jótékony cél érdekében fáradoztak önzetlenül az előadás sikerén, a miért a közönség hálásan adózott az által, hogy a darab zsufozásig megtelt ház előtt került színpad. Lapunk szük kerete nem engedi meg, hogy a szin darabról terjedelmes kritikát mondjunk, mértis csupán e kibocsátott színházi jelentést adjuk a következőkben: »Műkedvelői előadás! Urnapiján 1897. év június hó 17-én este, a népkerti szinkörben táncmulatsággal egybekötött jótékony célú Műkedvelői előadás szinre kerül: A falrossza. Eredeti népszimű 3 felvonásban dalokkal és táncszal. Irtá: Tóth Ede. Rendező Sággy Mihály ur. Sugó Galambos Ferencz. Személyek: Feledi Gáspár Farsang Ferencz. Gyermekai Lajos és Boriska; Csányi Dezső és Kis Etelka. Bárti Teresi árva, Feledi gyámsága alatt Goecik Rózsika. Gondör Sándor, szolgaleány Csanádi Gyula. Finum Rózska, menyecske Németh Janka. Csapó, gazdaember Krigler Béla. Módos asszonyok: Tarisznyásné Oláh Juliska. Csapóné Tandari Mariska. Sulyokné Patyi Mariska. Egy öreg paraszt Doborszki Géza. Megyei esendbízott Oláh Mihály. Kónya, kántortanító Mészáros Károly. Gonosz Pista, bakter Horváth János. Gonoszné Oláh Juliska. Cserebogár Jóska, szőlőpásztor Fodor Lajos Czone, cigányprímás Horváth Sándor. Adus, vén czimbalmos Nagy Gábor. A »makkhetes« korcsmáros Balásza Henrik. Neje Buzavirág. Jóska béres Kátai Sándor. Vendégek Tari Mihály, Bába Rókus, Szakoli Kálmán és Turcsányi János. Történet hely: Felső Borsod vidéke. Idő: jelenkor. Az első és második felvonás közt egy évi időköz. Helyárak: Körszék 80 kr. — Zártszék 60 kr. — Földszinti állóhely 50 kr. — Katona és gyermek-jegy 20 kr. — Karzat 20 kr. Az előadás után táncmulatság lesz, melyen csak azok vehetnek részt, kik legalább földszinti 50 kros jeggyel arra jogot szereztek, s azon résztvenni egyébként igényel birnak. Az előadás kezdet pont 8 órakor. A jótékony cél érdekében tömeges pártfogást kér a műkedvelői ipar s ifjuság Rendezősége. A mulatság pénztári számadás a következő eredményel záródott: Bevétel 109 frt 10 kr. Kiadás 84 frt 10 kr. Maradvány 25 frt, mely összeg a tüztöltő egyet javára adatott.

Foulard-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete fehér és színes **Henneberg-selymet** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szin és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG G** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

Két fővárosi lap fuziója. Egyike a legrégibb budapesti hírlapoknak, a Fővárosi Lapok június 16-án megszűnt, helyesebben beleolvadt a kitűnően szerkesztett Magyar Ujságba. A kik tehát eddig a Fővárosi Lapok előfizetői voltak, ezentúl a Magyar Ujságot, ezt a mindig élénk és mindig jól értesült lapot kapják meg, a míg az előfizetésük tart. De megkapják egyuttal azt a nagy kedvezményt is, melyben a Magyar Ujság előfizetői részesülnek. A Magyar Ujság minden előfizetője ugyanis ingyen kap havonként egy díszes kötet regényt jöllehet a Magyar Ujság olcsóbb minden budapesti lapnál, a mennyiben előfizetési ára egy hónspra 1 frt.

Közgazdaság.

A luczerna szárítás.

Hogy mily hasznos és áldásos növény a gazdára nézve a luczerna, azt ugyhiszem mondanom sem kellene, hiszen eléggé igazolja ezt azon körülmény, miszerint napról-napra mindinkább terjed s a legutolsó földmives is arra törekszik, hogy egy darab luczernással bírjon.

Hanem hát valamint a legszebb fénynek is vannak árnyékai, épp úgy a luczernának is meg van az a természete, ha az ember a felszárításánál nem ügyel eléggé, hát a leveleit lehullatja s maga a kopasz szár kerül a szénapadlásra. Már pedig az is bizonyos dolog, hogy nem a szárbau, hanem a levelekben van a tápláló erő s így a leveleit lehullatott száraz luczernaszár magában véve édeskeveset ér.

Hogy a levelek a szárításnál le ne peregenek, első sorban is arra ügyeljünk, hogy ne kelljen azt gyakran forgatni. Minél többször forgatjuk, annál több levél hull le. Eszerint tehát czélszerű a lekaszált luczernát amugy még zölden szép egyenletesen elrázogatni, hogy így a száradás a lehető leguagyobb felületen történhessék.

Igy hagyjuk ezt vagy két napig száradni s csak azután gondolunk a megforgatásra. A levelek akkor szoktak legkönnyebben leperegni, a midőn szárazak azért a megforgatásnak vagy este, vagy reggel harmattal kell megtörténnie, sőt ekkor is oly óvatossá mintha akár tojással bännánk.

Stájerországban, vagy pedig Bajorországban is olyaféle ágas póznákat és készleket dugdosnak a luczernásokon végig, melyek hasonlóak a mi tejeskőcsög tartóinkhoz s ezen szárítják akár a luczernát akár a lóherét. S mindez csak abból a czélből történik, hogy ne kelljen azt a forgatással mozgatni, hanem hogy a levegő és meleg minden oldalról érve, amugy egy helyben megszáradhasson.

Szintugy a gyűjtésnek is nem törékeny, hanem szívós állapotban kora reggel kell megtörténnie, ügyelvén mindig arra, hogy lehetőleg kiméletesen báunjunk el vele.

A jól szárított luczerna igen becses és értékes téli takarmányt ad, a melyet ló és szarvasmarha nemcsak egyaránt kedvel, hanem gazdag tápértékénél fogva meg is hizik a jószág tőle.

Tulvizenyös rétek javítása.

Bár a réti növényzet a víz iránt igen haladatója, mégis ennek nagy mennyiségbeni jelenléte a növény henyeszetre káros lehet. Nem egy példa igazolja, hogy ott, hol a talaj tulnedves, a jó füvek elpusztulnak s helyöket értéktelen vízi növények foglalják el. Az ily rétfeltétlenül javításra szorul.

A javítás első munkája: a lecsapolás. — Ennek helyes keresztülvitelétől függ a javítás egész sikere s ez okból — történjék a lecsapolás akár nyílt árkolás, akár alag-

csövezés által ne sajnáljuk azon költséget, mely e munkálatnak szakemberek által való végrehajtásából származhat, hanem végeztessük ezekkel a lecsapolást. — Bő kárpótlást nyerünk majd azon hasznomban, mely a lecsapolást követő negyedik-ötödik esztendőben a minden tekintetben jó szénatermésben fog mutatkozni.

A javítás második munkája már a gazdát szólítja a tevékenység színterére. — Megtörténvén a lecsapolás, arra kell törekedni, hogy a már ennek következtében satnyulásnak induló savanyu füvektől teljesen megszabaduljunk, s a jó minőségű pázsitféléknek és leveles növényeknek díszítését mozdítsuk elő. — Ezt elrendő, a réterületet réti boronával járattuk meg a talajban végbemenő fizikai és kémiai folyamatok kedvező alakulása céljából, illetve azon okból, hogy a talaj savanyu természetét csökkentjük; majd pedig trágya anyagokat használunk.

A trágya anyagok közül réteken a műtrágyák birnak kiváló jelentőséggel és pedig a foszfor és káli trágák. A foszfort adhatjuk szuperfoszfát alakjában, a káli pedig mint kainit kerül a rétre. A trágyázás keresztül vitele többféle lehet. Némely helyen elszóráják ősszel a Thomas salakot és pedig kat. holdanként 350–400 klgmot, a következő ősszel pedig a kainitot, noldanként mintegy 420 klgmot. Másutt elhintenek ősszel kat. holdanként 200–240 klg. szuperfoszfátot s a reá következő tavasszal 250–300 klg. kainitot vagy végül használunk oly műtrágyát, melyben a káli és foszfor együtt benn foglaltatik már is mely káli-foszfat név alatt ismeretes. — A

káli foszfátot télen és kora tavasszal egyaránt alkalmazzák, de jobb ha annak elhíntési ideje a tél elejére esik, mert így hatása már a javítás évében mutatkozik.

Hogy az említett trágyázási módok közül melyik legjobb, azt határozottan eldönteni nem lehet a gazdaközönség véleménye e tekintetben igen elágazó. Legtöbben ajánlják a szuperfoszfát őszi elszórást s a kainit tavaszi használatát. — Annyi azonban tény, hogy e két tápanyagnak bármily alapponi alkalmazása után a savanyu füvek eltűnnek, s rövid idő alatt a herefélék lépnek fel.

Ha még biztosabb sikert óhajtunk, úgy a trágyának elszórása illetve erős lefogcsolása után tanácsos lesz jó minőségű pázsitfélékből készült keveréket is elvetni, mely vetéshez szükségtelen a réterületek felszántása, hanem teljesen elegendő annak fogas boronával való megmunkálása s annak befejeztével a fükeverék elszórása és lehengetése.

Az elvetendő fűmagkeverék minőségére nézve a helyi viszonyok lesznek mérvadók, s általánosságban csak annyit lehet mondani, hogy a pázsitok közül a jó minőségű szálfüveknek adandó elsőbbség, a melyhez körülbelül egy harmad mennyiségben pillangós virágú növények magvait keverjük, tehát a vörös vagy réti lóherét, a korcs herét s egy-két hüvelyest.

A trágyázásnak következő évekbeni ismétlésével egy-két év alatt réterületünk egészen újjá alakul, s a rétek ápolására vonatkozó szabályok követése mellett a legjobb minőségű füvek változatos képében fogja gyönyörködtetni a szemlélőt. G-y.

Attila-permetezőgép.

Az »ATTILA« permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárít és pedig az által, hogy a szőlőkazánt egy csavarintás által a puttyból kivethetjük, mi által az egész szerkezet már kezünkben van. Ugy a putty, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és összerakja. Sohasem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; mindenki magában bírhat vele. A szórója is páratlan jól szór, valóságos kődöt csinál!

Ára 18 frt.

SZIGETI SÁNDOR
Kecskemét.

Ugyanitt kitéhető biciklik 130 frtért.

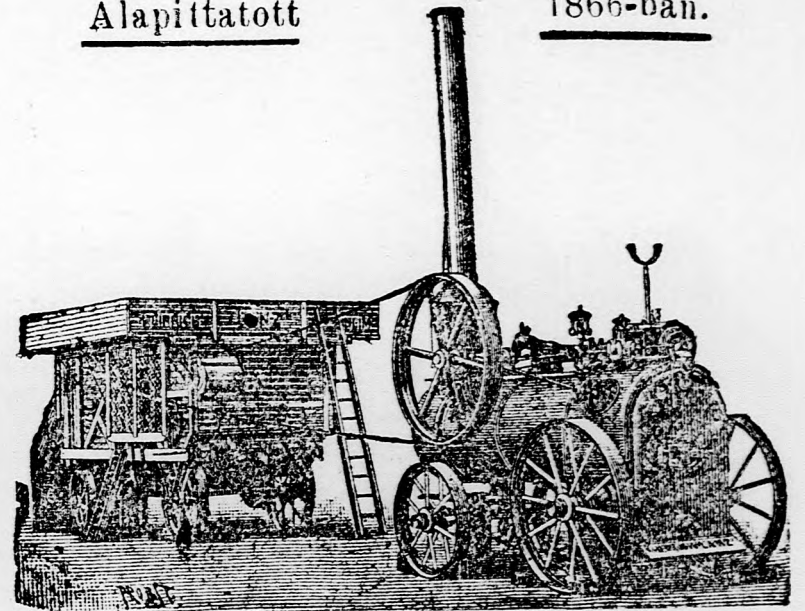
Drössler Károly

cs. és k. szab. gazdasági gépgyár, vas és érczöntőde

Budapest. VI. Váci körút 59. sz

Alapított

1866-ban.

Ajánlja saját gyártmányu legkiválóbb kivite, szabadalmazott gőzcseplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legelőszérűbben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére:

LANZ HENRIK mannheimi cégtől, mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmozdonyok és cséplőgépekben utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenycsélésnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzcseplőkészletei. 20-13

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel s szolgálunk

VALÓDI PÁRISI HALHOLYAG ÉS GUMMI

tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Világhírű cég. Alapított 1881-ben.

Megrendelési cím:

REIF J. különlegesség, WIEN, I., Brandstätte 3.

Kiviteli árjegyzék ingyen zárt borítékban.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR MAGYARORSZÁGI GYÁRTELEPE.

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár,

a mely az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépeket gyártja.

Gazdák és iparosok számára mint hajtó erő rendkívül előnyös a

„Hoffmeister-féle gőzmotor“

a legjobb, a legolesőbb és legbiztosabb gőzgép. Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban 1/2 lóerőtől kezdve gyártjuk.

A „Hoffmeister-motor“

rendkívüli előnyei folytán minden eddig ismert hajtóerőt fölülmül. Felállítható bárhol, semmi alapozás vagy falazás nem szükséges, állhat szilárdan vagy szállítható.

A „Hoffmeister-motor“

megszerzését gazdáknak és iparosoknak a legmelegebben ajánljuk. — Leirással, felvilágosítással, árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Képviseletre ajánlatokat elfogadunk.

Specialista sörvkötőkben

Műlabak

műkezek, orthopaediai, műfűzők (elnöttek és hanyag testtartásnak részére) nyújtó és járó gépek, valamint mindennemű csász. és kir. szabadalmazott

sörvkötők

BUDAPEST, IV., Koronaherczeg utca 17.

orvos sebészeti műszerek és orthopaediai készülékek gyárában.

Gyár villamos berendezéssel IV. Rostély-utca 15. sz.

Nagy képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Szegényebb sorsuaknak részletfizetésre is készítenek gépek.